

Het CBK Utrecht

De toekomst van de CBK's ziet er niet rooskleurig uit. Zij krijgen immers steeds minder subsidie waardoor het niveau van de collecties daalt en de vergoedingen voor kunstenaars zijn geslonken of helemaal geschrappt. Dat is jammer want het CBK kan bij uitstek de kunstenaar op weg helpen in zijn beroepspraktijk. Een interview met Toon Kort, directeur van het CBK Utrecht.

Door Rob den Boer

Den Boer: "Als gevolg van het feit dat de Geldstroom BKV (Beeldende Kunst & Vormgeving) voortaan naar de 35 grote gemeenten wordt doorverdeeld en niet meer via de provincies, krijgt u vanaf 2011 bijna 25% minder subsidie. Hoe gaat u dat opvangen?"

Kort: "Om te beginnen wil ik benadrukken dat het CBK Utrecht een provinciale instelling is. Veel andere CBK's zijn gemeentelijk. Door de fusie met het Grafisch Atelier Utrecht hebben wij nu ook gemeentelijke taken. Van de provincie krijgen we ca. 469.000 euro subsidie per jaar, daarop wordt met ingang van 2011 een ton structureel gekort.

Dit zal niet worden gecompenseerd door de gemeenten Utrecht en Amersfoort, die beide geld uit de geldstroom BKV ontvangen. Daarentegen heeft de gemeente Utrecht wel ruim 700.000 euro in ons net verbouwde pand gestoken en draagt zij 146.000 euro per jaar bij voor het Grafisch Atelier, het kunstblad LucasX en presentatieprojecten. Die ton verlies willen we proberen op te vangen door onze organisatie marktgericht te maken en dus niet te snijden, maar meer inkomsten te verwerven."

Den Boer: "Wij als BBK, belangenvereniging voor beeldend kunstenaars, vinden het van belang dat de bezuinigingen niet worden verhaald op de kunstenaars. Kunt u garanderen dat dit niet zal gebeuren?"

Kort: "In het worst case scenario kunnen er geen opdrachten meer worden gegeven voor kunstwerken en kunst in de openbare ruimte, of kunnen er geen tentoonstellingen meer worden georganiseerd, of moeten het tijdschrift LucasX of het Grafisch Atelier worden opgeheven. Dat willen we natuurlijk niet! Er zijn door de provincie Utrecht vier programma's vastgesteld (Cultuur en Ruimte, Cultuur en Economie, Utrechtse Schatkamer en Vrede van Utrecht) waarin alle kunsten zijn vertegenwoordigd. Het CBK Utrecht kan zich presenteren als uitvoerende partij voor de programma's en op deze wijze extra geld verwerven.

Voorbeelden van projecten waar CBK een rol heeft zijn de herinrichting van de Grebbelinie, de voormalige vliegbasis Soesterberg en gebiedsontwikkeling in het Groene Hart. In het kader van de Vrede van Utrecht worden in samenwerking met het CBK Utrecht programma's ontwikkeld voor de Zomer van Utrecht, een festival waarbij vanaf 2009 tot en met 2013 activiteiten worden georganiseerd op het gebied van muziek, theater en beeldende kunst. Het CBK Utrecht heeft de expertise om invulling te geven aan de beeldende kunstprojecten en weet de kunstenaars te vinden die hieraan mee kunnen werken."

Den Boer: "De Geldstroom BKV mag niet worden gebruikt om individuele kunstenaars te subsidiëren. De beleidsmakers willen graag kunstenaars

Toon Kort, directeur van het CBK Utrecht.

in de stad, maar die moeten ook kunnen wonen en werken. Is er nog ruimte voor inkomensbeleid in de provincie Utrecht?"

Kort: "De provincie Utrecht doet al sinds 2005 niet meer aan individuele kunstenaarssubsidie."

Den Boer: "Wat zijn de gevolgen van de bezuinigingen op de Geldstroom BKV voor de kunstuitleen in Utrecht?"

Kort: "In Utrecht is het CBK niet verbonden met de kunstuitleen. Dat is een gemeentelijke instelling die onderdeel is van de Bibliotheek (gemeente) Utrecht. We hebben als CBK Utrecht wel een eigen presentatieruimte. Ik wil graag opmerken dat de CBK's qua taakstelling erg verschillend van elkaar zijn en geen

duidelijke landelijke organisatie hebben. Er zijn stedelijke en provinciale CBK's. De combinatie met of zonder kunstuitleen ligt qua verhouding ongeveer op 50/50. De meeste doen ook wel aan kunsteducatie, maar lang niet allemaal aan projecten en kunst in de openbare ruimte. Sommige hebben veel informatietaken, bij andere is dat aanbod mager. De taakstelling komt per CBK voort uit de statutaire opdracht."

Den Boer: "Er wordt neem ik aan wel samengewerkt met de kunstuitleen?"
Kort: "Ja, er is vanzelfsprekend samenwerking met de kunstuitleen. Daarnaast is er regelmatig overleg met de dertien instellingen in Utrecht op het gebied van de beeldende kunst en daar is de kunstuitleen er natuurlijk een van,

CBK Utrecht:
www.kunstinutrecht.nl
www.kunstenaars.nu

naast bijvoorbeeld het Centraal Museum en kunstenaarsinitiatieven. We hebben bijvoorbeeld een gezamenlijke brief gestuurd aan de gemeente over de ateliersituatie in Utrecht; die is slecht en er zijn te weinig betaalbare ateliers."

Den Boer: "In 2003 is de website kunstenaars.nu de lucht ingegaan, een initiatief van inmiddels 13 provinciale CBK's en de CBK's uit Den Haag en Rotterdam. U bent voorzitter van de landelijke portal Kunstenaars.nu. Hoe gaat deze website zich ontwikkelen?"
Kort: "Er zijn drie verbeterpunten. De provincie Limburg deed niet mee, maar komt er op korte termijn wel bij. Verder is het een groot gemis dat Amsterdam geen CBK heeft. Bovendien melden een beperkt aantal topkunstenaars zich niet, die zullen we moeten aanzoeken. De afspraak is dat we nog zeker vier jaar doorgaan met de website. In de loop van dit jaar gaan we evalueren wat de meerwaarde ervan is en wat verbeterpunten zijn. Zuid-Holland valt helaas weg. Verder moeten we bekijken hoe kunstenaars.nu zich

verhoudt tot andere websites als galeries.nl, kunstinzicht.nl en artstart.nl."

Den Boer: "Als BBK willen we ons sterk maken voor de positie van de oudere kunstenaar. Wat heeft u hen te bieden?"
Kort: "Het CBK Utrecht doet veel voor alle 963 kunstenaars die bij ons staan ingeschreven. Bij presentaties van kunst in het CBK is het steekpunt dat het werk een bijdrage levert aan actuele ontwikkelingen binnen de beeldende kunst. Dat is per definitie arbitrair, maar de leeftijd van de maker is voor ons geen criterium. Het CBK Utrecht krijgt een presentatieruimte met heel veel mogelijkheden. Het tonen van een staalkaart van provinciale kunst werkt mijns inziens niet.

Je moet als CBK laten zien wat bijzonder, actueel en vernieuwend is. De tijd zeeft kunstenaars uit; daarbij speelt leeftijd voor ons geen rol. Werk moet passen in het kloppend hart van actuele kunst."

Den Boer: "Een ander thema waar we ons als BBK mee bezig houden is wijkverbetering. Kunstenaars kunnen daarin veel betekenen. Welke rol speelt het CBK Utrecht hierin?"

Kort: "Woningcorporatie Mitros is daar in de stad Utrecht mee bezig. Het CBK Utrecht is echter een provinciale instelling. De gemeentenvoeren elk hun eigen beleid, dus er is niet automatisch een relatie met ons. De gemeente Utrecht heeft overigens haar eigen ambtenaren voor kunst en cultuur en ook een eigen programma voor kunst in de openbare ruimte (onder andere 'Beyond Leidsche Rijn'). Het CBK Utrecht is onlangs wel gevraagd om de advisering en de begeleiding op zich te nemen van een kunstopdracht voor de wijk Ondiep (Levenslustig Ondiep), waarbij de provincie Utrecht zich belast heeft met de voortrekkersrol en afgesproken is dat de gemeente Utrecht de uitvoering voor haar rekening neemt."

Den Boer: "Wat is de synergie met het

Grafisch Atelier Utrecht waarmee het CBK Utrecht is gefuseerd?"

Kort: "Door het samengaan met het Grafisch Atelier kunnen we kunstenaars een werkplaats bieden. Daarnaast werken we samen op het gebied van presentaties, cursussen, verkoop en publiciteit. We geven opdrachten aan kunstenaars om, tegen een honorarium, een prent te maken."

Den Boer: "Minister Plasterk staat in beginsel positief tegenover voorstellen uit het kunstenveld om kunstenaars weer hang- en stageld te vergoeden om zo inkomensvorming voor hen te genereren. Wat is het beleid van het CBK Utrecht hierin?"

Kort: "In beginsel staan wij ook positief tegenover hang- en stagelden. We organiseren allerlei activiteiten waar kunstenaars hun werk kunnen presenteren, maar van een structurele vergoeding is nog geen sprake."

Den Boer: "De conclusie is eigenlijk dat door de decentralisatie van de BKV-gelden naar 35 grote gemeenten, in plaats van de doorverdeling via de provincies, de totale subsidie aan de CBK's achteruit is gegaan."

Kort: "Nee, het is vooral bij de provinciale CBK's onduidelijk hoe de taakstelling zich zal ontwikkelen. Als ze worden gekort is het de vraag wat ze in stand zullen houden en wat niet. Er zit nu al geen vet meer op de botten, dus ze zijn gedwongen tot het maken van keuzes. Wijzelf willen veel doen aan presentatie van Utrechtse kunstenaars. Ik denk dat de CBK's in de jaren 2009 en 2010 de effecten van de nieuwe doorverdeling van de BKV-gelden zichtbaar zullen maken naar de minister (Plasterk) en de VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten). Wat dat betreft kiest het CBK Utrecht voor de kunstenaar."